

Tudi Vi boste kupili Vaš pomladni plašč pri **PAULINU** v Ljubljani, Kongresni trg št. 5, ki nudi cenj. učiteljicam poleg ogromne izbire najlepših modelov tudi na mesečno odplačilo najnižje cenel

Splošne vesti

— Občni zbor Pedagoške centrale z običajnim dnevnim redom se vrši v nedeljo, dne 23. maja ob 10. uri v slavnostni dvorani drž. učiteljske šole v Mariboru. Člani naj se ga udeležijo po možnosti v čim večjem številu.
Odbor.

— Tovariši ptujskega sreza! Prosimo, da sigurno prinesete izpolnjene anketne pole SS k sobotnemu zborovanju ter jih oddaste na predsedniško mizo. Ne pozabite navesti datuma mature (dipl. izpita); podpis opustite, zato pa naj bodo podatki res objektivni!

— Člani študijskega odseka U. p. v Ptuj. Sestanek odseka bo šele v drugi polovici maja. Kdor želi že sedaj točna navodila in tabele za študij gospodarskih razmer svojega šolskega okoliša, naj se obrne osebno ali pisмено (priloži znamko za odgovor!) na naslov tajnika študijskega odseka.

— Materinske proslave in A. Kosijeva skladba »Mamica moja je strašno bogata«. Razna društva in šole prirejajo v mesecu majniku materinske proslave. Mnogo teh zajema snov iz knjižice »Slovenski materice«, zbirka mladiških pesmi, ki jih je izdala nedavno založba »Mladi oder« v Ljubljani. — V tej zbirki je čitati na strani 86. pri pesmi »Mamica moja je strašno bogata« pripomba: »Pesem je uglasbil Anton Kosi v Središču ob Dravi, pri katerem se dobijo tudi note, vendar pa glede te skladbe ne veljajo iste ugodnosti (oprostitev od avtorske tantieme) kot za druge skladbe, priobčene v tem zvezku. — Z ozirom na to notico uredništva zbirke »Slovenski materice« se obračajo mnoga vodstva šol in raznih društev do podpisance s prošnjo, da bi jih z ozirom na blagi namen, kateremu služijo mladiške proslave, opustil plačevanja tantjem. — Da ne bo v tem pogledu nepotrebnih pisarij in prošelj, izjavljam tem potom, da velja i za mojo zgoraj omenjeno skladbo ob priveditvi materinskih dnevoj ista ugodnost kot za druge skladbe v zbirki »Slovenski materice«. To ugodnost bi dovolil podpisavec že preden se je knjižica dala v tisk, ako bi se bila založba »Mladi oder« v tem oziru do mene obrnila. — Pri tej priliki naznanjam tudi vsem naročnikom »Mamicice moje...«, da mi je ta skladba docela pošla, pripravila pa se je nova izdaja, ki utegne iziti meseca julija letošnjega leta. — Anton Kosi, Središče ob Dravi.

— Kresovali bomo! — Vedno bolj izginjajo med nami naši stari očetni običaji. Zadnji čas je, da ohranimo vsaj to, kar se zivi

med nami, v kolikor pa je mogoče, pa oživljajmo tudi že izginele običaje. Eden takih naših prastarih običajev je zažiganje kresa v noči pred kresom ali pred praznikom sv. Cirila in Metod. Naši dedje so kresovali s pesmijo, igro in narodnim plesom (kolo). Po vsej Koroški, tja do Visokih tur so lansko leto goreli kresovi, znamenje, da je tod nekoč bival slovenski rod, ki je slovenski po krvi še danes tudi tam, kjer mu je beseda tuja. Tudi mi bomo kresovali na kresni večer in na večer pred praznikom naših slovenskih apostolov sv. Cirila in Metod. V ta namen je izdala založba »Mladi oder« zvezek iger pod naslovom: »Ob kresu«. Zvezek vsebuje dve zborni igri za to priliko: J. Vombergar: »Čudo kresne noči« in »Sveta brata Ciril in Metod«. Dodana je še igra za priliko blagoslovitve kake (društvene, šolske itd.) zastave: M. Kunčič: »Razvijmo prapor!« Pogoji za uprizoritev so enaki kot za prvi zvezek: »Slovenski materice« (glej zadnje število našega lista). Cena zvezku je 10 din (zadostujejo 3 izvodi). Naroča se na: »Mladi oder«, Ljubljana, dobi se pa tudi v Učiteljski knjigarni in Ljubljani.

U R E VERIŽICE
Z A B I R M O Z A B I R M O
DOBITE PO NIZKI CENI PRI TVRDKI
O. KIFFMANN
LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

— Vidov dan. Zbirka materiala za proslavo Vidovega dne je izšla. Obsega 32 strani in bo učitelstvu v veliko pomoč pri sestavi programa. Založnik — Učiteljski dom v Ljubljani — nas je obvestil, da bo knjižico poslal na vse osnovne šole. Zaradi nizke cene (4 din) in pa zaradi praktičnosti knjižice si jo bo gotovo vsak učitelj nabavil in na ta način pomagal Učiteljskemu domu. — Podrobno o cenovne vsebine knjižice priobčimo prihodnjič.

— Maribor 1932. Tovariši, tudi mi se letos sestanemo, da prijateljsko proslavimo našo petletnico in obudimo stare spomine. Osvojen je predlog, da se zberemo v soboto, dne 7. avgusta ob 8. uri zjutraj v glavni aleji mariborskega parka (v primeru slabega vremena v kavarni Astoriji) ter tam skupno določimo podroben dnevni red. Na svidenje! Pavao.

Osebnosti zadeve

— i Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili pod predsvetvom direktorja Marolta Nandeta v dneh od 9. do 28. aprila 1937., so se končali s sledečim izidom: Z odličnim uspehom je napravila izpit učiteljske-pripravnice: Metelko Olga, Čatež. S prav dobrim uspehom so napravili: Agrež Boris, Zabnica; Berčič Andrej, Javor; Feldin Margareta, Lokavec; Ferjan Maks, Mirna; Fister Franc, Cajnarji; Fister-Sinkule Štefanija, Cajnarji; Gaber Breda, Sv. Jošt; Germek Nada, Sv. Križ; Havliček Josip, Vel. Dolina; Igljič Aida, Raka; Janežič Zora, Sv. Planina; Juvanc Rada, Koprivnik; Kalan Ana, Razbor; Kolšek Sonja, Hrastnik; Lampič Ivan, Martinj vrh; Malovrh Josipina, Gozd; Matož Terezija, Mali Slatnek; Petek Andrej, Dolenja vas; Repovš Friderika, Begunje; Samec Terezija, Višnja gora; Steriša Josipina, Podsreda; Šašek Alojzij, Božakovo; Sušteršič-Grober Gizela, Knežja vas; Terček Alojzij, Žalna; Vončina Elizabeta, Tomišelj. Z dobrim uspehom: Andoljšek-Vales Nada, Knežja vas; Antonac Oda, St. Vid; Auernik Leonida, Tržišče; Bajec Ivana, Vel. Podlog; Božič Amalija, Orešje; Budič Stanislava, Trebeljno; Cedičnik Marija, Blagovica; Cuznar

Albina, Sv. Anton; Dougan Milan, Raka; Erbežnik Valentina, Črešnjevce; Gajser Bogovoljka, Krka; Golež Jadviga, Šmartno ob Paki; Ivanec Ana, Podstenice; Jamnik Ivana, Karlovica; Jezeršek-Kozina Ana, Komenda; Kastelic Ivan, Senovo; Keržan Ivan, Šmartno; Kolar-Marovšek Zora, Toplice; Koman Marija, Čeplje; Komel Olga, St. Janež; Kos Rozalija, Rečice; Križman Ana, Bukovica; Maver Danilo, Pečice; Mazgon Dušan, Tržišče; Merhar Stanislava, Zeleniki; Novak Stanislava, Krašnja; Pachner Leopold, Lepa njiva; Perko Josip, Ambrus; Ploj Magdalena, Kostanjevica; Potočnik Blaž, Polšnik; Rak Ewald, Adlešič; Rebolj Božena m. Zofija, Škofja Loka; Simončič Marija, St. Rupert; Skubic-Šetina Vida, Radovica; Slabe Karel, Bučeva vas; Semrl Cirila, Vel. Dolina; Tolmajner Leon, St. Vid, Litija; Tominc Milan, Pišce; Veber Božena, Blejska Dobrava; Vrtnjak Klara, Tržišče; Zdravljica-Mazgon Magdalena, Mokronog.

Reprobiranih do prihodnjega izpitnega roka v oktobru je bilo 10 kandidatov in 15 kandidatki. Vsega skupaj se je prijavilo k izpitu v tem roku 94 oseb, od teh pa 2 kandidatki nista prišli na izpit. — Izpitni odbor.

Kaj vse pišejo o učitelstvu, šoli, prosveti in JUU

— i Murska Sobota že dolga leta zama moleduje za novo ljudsko šolo. Pod tem naslovom prinaša »Jutro« od 1. V. daljši članek, ki govori o skrajni potrebi novega šolskega poslopja.

— i Učitelj Čičigoj in narodove potrebe je naslov satiricnemu feljtonu, ki ga je priobčil Lojze Zupane v »Pohodu« od 1. V.

— i O učiteljih ima uvodnik »Neodvisnost« od 1. V. Članek govori o krivicah, ki se učitelstvu godi, o tem, kako učitelstvo politične stranke izrabljajo in hvali stremenje sedanje učiteljske organizacije po depolitizaciji. Končuje pa tako: Če hoče ostati učitelstvo zvesto lastni zahtevi po demokraciji, se mora nujno priključiti slovenskemu delavskemu gibanju, ki zahteva, da izgine enkrat za vselej udinjevanje slovenskega delavskega ljudstva političnim vodnikom.

— i Proti monopolizaciji in za enotno izdajanje šolskih knjig ima daljši članek »Neodvisnost« od 1. V.

— i Krajevnim šolskim odborom več pravice. »Domoljub« od 28. IV. prinaša daljši članek, iz katerega posnemamo: Povojna doba je krajevnim odborom vzela pravico sodelovanja pri nastavitvah učiteljstva, jim prikrajšala pravico do razpolaganja s šolskimi prostori ter ponižala kr. šol. zastope v vdane sluge vsakokratnih režimov. Vprašanja šolskih upraviteljev in učiteljev po željah ljudstva še davno ni rešeno. Po ministrski odredbi bo prejel banovinske šolske prispevke upravitelj šole, ki bo opravljal blagajniške posle in bo tudi osebno odgovoren zanje. Izplačevati pa ne bo smel sam, ampak posebna učiteljska komisija. Od te učiteljske komisije bo šolski upravitelj, čeprav bo sam nosil vso odgovornost, v blagajniškem poslovanju tako rekoč popolnoma odvisen. Na ta način izgubi šolski upravitelj pri učiteljih ves ugled.

— i Šola v Koprivni. V »Delavski politiki« se neko pritožuje zaradi nevdržnih razmer v Koprivni v dravograjskem srezu. Šola se nahaja v župnišču, je formalno dvorazrednica,

vendar ima samo en razred, tako da hodi v eno sobo 95 učencev. Pred 5. leti so povečali župnišče in tedaj se je govorilo, da dobi šola nove prostore, toda so prostore v novi zgradbi oddali za gostilno, ki jo vodi farovška kuharica. (»Jutro« od 4. V.)

— i O brošuri brezposelnih učit. abiturientov priobčuje list »1551« dolg članek.

Učiteljski pravnik

— § Vprašanje: S. O. iz Sv. A.? Ali mora učitelj sprejeti vsako stanovanje, ki mu ga odkáže krajevni šolski odbor?

Imam naturalno stanovanje v obliki predelanega hodnika. Razsežnosti so: 3,20 m v dolžino in 2 m v širino. Tudi sicer ne odgovarja zahtevam primerne stanovanja.

Do sedaj mi je kr. šol. odbor plačeval polovično stanarino, ker je uvidel, da stanovanje ni vredno 75 din mesečno. Banovina mi je v proračunu 1937./1938. to črtala, s pripombo, da nimam pravice do doplačila, ker uživam naturalno stanovanje!

Ali sem primoran obdržati to stanovanje? Ali ga lahko odklonim? Ali so sploh kakšni predpisi glede nat. stanovanja?

Odgovor! Točnih predpisov glede obsežnosti naturalnih stanovanj sicer ni, a menimo, da mora biti ceni »vsaj« nekoliko primerno. Soba 3,2 × 2 m se sploh ne more imenovati naturalno stanovanje. Tako stanovanje lahko odklonite, ako ugotovi komisija sres. šol. nadzornika in zdravnika, da je neuporabno. Seveda bi se morali potem izseliti iz kletke in zaprositi kralj. bansko upravo za nakazilo stanarine.

Glede naturalnih stanovanj bo pač še križ, a upamo, da prevzame v doglednem času banska uprava tudi zidanje in vzdrževanje šolskih poslopj in učiteljskih stanovanj, kar bi bilo zelo ekonomično, ako upoštevamo, kakšne zneske je treba letno izplačevati samo za stanarine.

Mladinska matica

— mm »Jutro« od 28. IV. prinaša vsebino 7. števa. »Našega roda« in dodaja: Vsa vsebina, prav kakor oprema daje temu mladinskemu mesečniku zelo ugodno spričevalo in vedno znova potrjuje, da imamo v njem najboljši slovenski mladinski časopis.

— mm V listu »Moravsky večernik« iz Olomouca je izšla dne 17. IV. 1937. krajša ocena o lanskih publikacijah Mlad. matice, ki jo je napisal pesnik in znani prevajalec iz slovenščine F. Babler. Med drugim pravi poročilo, da mladinsko literaturo najboljše reprezentira Mladinska matica.

V nadaljnjem govoru o organizaciji Mladinske matice, o njenih rednih, izrednih publikacijah in »Našem rodu« in veliki nakladi.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LEN-DAVA bo zborovalo dne 8. maja t. l. skupno z murskosoboškimi, ormoškimi in ljutomerskim društvom. — Dnevni red je objavilo murskosoboško društvo v »Učit. tovarišu« z dne 29. aprila t. l. — Pridite! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo skupno z učiteljskim društvom za kranjski okraj v soboto, dne 8. maja v Kranju, v Narodnem domu. Pričetek ob 9. Dnevni red: Komemoracija za tov. šol. upr. Josipom Lapajnejem, situacijsko poročilo, predavanje tov. Rojine o čebelarstvu, predlogi in slučajnosti! K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — zah. del bo zborovalo dne 15. maja 1937 ob 9. uri v magistratni sejni dvorani v Ljubljani. Vsi člani, ki so vložili prošnjo za napredovanje in oni, ki so napredovali v primerjavi s tistimi, ki niso, naj imajo s seboj sledeče podatke: Ime, službeni kraj, datum dospelosti napredovanja in datum vložitve prošnje. — Odbor.

— JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ ČRNOMELJ-METLIKA bo zborovalo dne 1. maja t. l. ob 12.30 uri v drž. narodni šoli v Črnomlju.

Dnevni red:

1. Situacijsko poročilo.
2. Elektrotehnika v narodni šoli, predava tov. Kūst.
3. Učiteljski pokret; predava tov. Mencej.
4. Poročila.
5. Slučajnosti.
6. Razprava.

Udeležba je stvar stanovske zavednosti! Dolžniki, poravnajte svoje obveznosti! Na svidenje v Črnomlju dne 15. maja!
Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAHODNI DEL je zborovalo dne 17. aprila 1937. v Ljubljani. — Navzočih je bilo 78 članov, odsotnih 23.

Babler na kratko ocenjuje Seliščarjevo »Bratovščino Sinjega galeba«, Hudalesovo »Postelj gospoda Fibriha«, Ribičičeve »Čurimurčke«, Milkovičeve »Barake« in »Kresnice« in končuje tako: Knjige, katere izdaja Mladinska matica imajo svojo lepo literarno in vzgojno vrednost in zato bi bilo dobro, da bi se nekatere prevedle na češki jezik.

— mm Kratko poročilo o sedmi številki »Našega roda« je izšlo tudi v zadnji številki zagrebške »Istre«.

Naša gospodarska organizacija

— g Učitelstvu! Priporočamo nabavo vseh potrebščin (knjig, šolskih, pisarniškij itd.) v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali podružnici v Mariboru. — Učiteljska tiskarna je naše stanovsko podjetje in jo moramo podpirati. Tako si bomo poiskali virov za organizacijo in naše ustanove. Tak vir postane lahko le naša Učiteljska tiskarna, ako bomo delovali vsi za njen procvit. Povečale pa se bodo tudi podpore za obče koristne namene, posebno za obmejno šolstvo, ki že sedaj znašajo velike vsote. — Ako storimo vsi učitelji svojo dolžnost in se v polni meri zavemo gesla: »Svoji k svojim«, bo to najkrepkejša opora naši stanovski organizaciji in našim ustanovam. Zato uvažujte naš apel!

— g Samopomoč učiteljskih otrok. Zadruga je šla konec leta 165 zadrušnikov z 255 zavarovanci. Odpravnik je bilo izplačanih 7 v skupnem znesku 17.690 din. — Samopomoč učiteljskih otrok ima, kakor je razvidno iz letnega poročila, danes zdravo gospodarsko podlago in je njen obstoj zagotovljen. — Iz računskega zaključka za leto 1936. je razvidno, da je zadruga imela 266.900,84 din prometa. Čisti dobiček je znašal 2114,41 din, fondi pa 69.936,51 din. — Vabimo vse učitelje, ki imajo otroke, da iste prijaviijo zadrugi v zavarovanje. V slogi in skupni pomoči je naša rešitev v teh težkih časih. — Podpirajmo svoje zadruge, pristopajmo vanje kot zadrušniki.

Šolski radio

— r XXV. teden. Torek, 11. maja, bo predaval g. Vojko Jagodič: »Kdo je naš največji sovražnik?« Predavanje se vrši v mladinski zaščitnem smislu. II.—III.

V petek, 14. maja, bo vodil g. Miroslav Zor dialog: »Steklo in stekleni izdelki«. Razpored: 1. Pravlja o izumu stekla. 2. Glazura na Pohorju. 3. Raznovrstno steklo in iz česa ga delajo. 4. Pihanje in vliivanje stekla. 5. Brušenje izdelkov. 6. Raznovrstna uporaba stekla. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 9. maja ob 17. uri g. Josip Strekelj: Predavanje povrtine.

Predsednik tov. Vrhovec se je spominjal pokojnega tovariša Lapajneja Josipa, čigar spomin je zbor počastil; pozdravil je predavatelja dr. Stanka Gogala in sreskega šolskega nadzornika Drnovška Franca.

Predavatelj dr. Gogala se je odzval povabilu našega društva, da pojasni svoja izvajanja o učiteljskem ugledu, ki jih je izrekel ob priliki predavanja po radiu in ki so jih, kakor smo spoznali, nekateri člani napačno razumeli.

Predavatelj nam je kratko in jedrnat govoril o problemu avtoritete vobče in o avtoriteti vzgojitelja posebe.

Pribil je neizpodbitno resnico, da danes stan sam po sebi malo ali prav nič ne pomeni, avtoriteto pa pridobi, kadar člani kakega stanu osebno kaj pomenijo.

Za zgraditev stanovske avtoritete je potrebno, da vsakdo poskuša izpopolnjevati samega sebe v močno osebnost, da se bo z delom, izobrazbo, z izvajanjem kulturnih dolžnosti vidno dvignil nad povprečnost. Da ne bodo samo posamezniki varovali avtoritete drugih, pač pa, da bo počasi preko vseh, ki bodo osebno avtoritete, zrastle avtoritete stanu.

Seveda je vsako stremljenje navzgor zvezano z borbo, za katero je treba osebnostnih ljudi, ki dosti pomenijo, to borbo je treba sprejeti in biti pripravljen tudi na žrtve.

Razgovor, ki se je razvil po njegovem predavanju, je pokazal, da se zbor popolnoma ujema z njegovimi mislimi in mu je izrazil zahvalo za dolgotrajnim ploskanjem.

Vsi govorniki pa so poudarjali, da je svoboda udeleževanja v šoli in zunaj šole prvi pogoj, da si učitelj pridobi avtoriteto. Delovanje učiteljstva naj se zakonito zaščiti.

Tajnica je poročala članom o naporih sekcije za izboljšanje položaja učiteljskih abiturientov, o tečajih za njihovo izobraževanje in o drugih društvenih zadevah. Objavila je zboru tri odborove predloge, ki so bili soglasno sprejeti, in sicer:

1. Dopolnitev zakona o nar. šolah, uveljavljena s fin. zakonom za l. 1937./38., glede uvedbe delnega celibata za učiteljice, ki se poroče z neučitelji, naj se čimprej razveljavi.